

Biblioteka Główna Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu

Artykuł:

Legalizacja Targów Poznańskich

Źródło:

Przemysł i Handel Rok 9,1928 zeszyt 17, strona 698

Artykuł udostępniony cyfrowo w ramach zadań projektu pt.

„Digitalizacja i udostępnianie online »Bibliografii gospodarki Wielkopolski 1919-39«

H. Maciejewskiej” (SONB/SP/550684/2022)

niej rodziny urzędniczej, robotniczej czy włościańskiej, mianowicie ok. 70% stanowią wydatki na środki żywności, ubranie i t. d. Wydatki te przechodzą prawie w całości przez ręce kobiet. Prof. Le Chatelier podaje dla Francji sumę tych wydatków na 30 miliardów franków; dla Polski, zdaje się, że kwota ta wyniosłaby ok. 5 miliardów. Jest ona dość poważna na to, aby się zastanowić nad jej celowym wydawaniem, nad jej ekonomicznym zużywaniem.

Tutaj znowu Powszechna Wystawa Krajowa w Poznaniu daje wspaniałe pole do propagandy. Pokaz wzorowej kuchni domowej, przedstawienie praktyczne problemu oszczędzania czasu przy zajęciach kuchennych i t. d. byłyby bardzo wskazane, zwłaszcza ze względu na ogólnokulturalny a nie wyłącznie przemysłowo-handlowy charakter wystawy.

Streszczając moje wywody, stwierdzam, że byłoby pożądane, aby Dyrekcja Wystawy wspólnie z Instytutem Naukowej Organizacji w Warszawie ustaliła jak najszerzy program użycia Powszechnej Wystawy Krajowej na propagandę racjonalizacji naszej produkcji.

Potrzebna byłaby następnie propaganda wśród tych firm i zakładów, które wprowadziły u siebie metody naukowej organizacji (kilkadziesiąt wielkich zakładów), aby podkreśliły rezultaty osiągnięte, uwydatniając to w cyfrach, wykresach i t. d. Będzie to zupełnie zgodne z celem Wystawy, która ma być pokazem postępu, osiągniętego w minionym pierwszym dziesięcioleciu naszej państwowości. Rezultaty, osiągnięte dzięki naukowej organizacji, tak w Ameryce, jak w Europie Zachodniej, jak i w Polsce nie są strzeżone zazdrośnie, przeciwnie, jak najszerzej ogłaszane, demonstrowane i propagowane. Najwspanialszym przykładem tej przemysłowej polityki „szklanych ścian” są zakłady Forda, które nie tylko nie robią ze swych zasad tajemnicy, ale wprost kształcą w nich tysiące obcych inżynierów i techników w Ford School. Przypuszczać należy, że nasi przemysłowcy podążą tą samą drogą: zresztą dotychczasowe przykłady najzupełniej pogląd taki usprawliwiają.

Tego rodzaju postawienie sprawy na Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu będzie z jednej strony dla Wystawy piękną pracą pionierską dla idei naukowej organizacji, z drugiej strony — dla życia gospodarczego realnym krokiem do jego racjonalizacji.

Stanisław Punicki

LEGALIZACJA TARGÓW POZNAŃSKICH.

Minister Przemysłu i Handlu wydał osobne postanowienie w sprawie zezwolenia na urządzenie corocznie Targów Poznańskich. Postanowienie to wydane jest na podstawie art. 1, ust. 1 i 4, oraz art. 8, ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 17 lipca 1927 r. o wystawach i targach gospodarczych.

Według tego postanowienia, Minister Przemysłu i Handlu udzielił w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa Miejskiemu Urzędowi Targów w Poznaniu zezwolenia na urządzenie w Poznaniu w okresie od 20 kwietnia do 20 maja każdego roku ogólnych międzynarodowych targów gospodarczych.

W podanych warunkach urządzania targów znajdujemy pod punktem pierwszym: „o każdej zmianie w organizacji i składzie Zarządu Targu Poznańskiego należy powiadomić Ministra Przemysłu i Handlu. Poza

tem na 9 miesięcy przed otwarciem Targów Poznańskich należy podać do wiadomości Ministerstwa Przemysłu i Handlu termin otwarcia, czas trwania, regulamin i szczegółowy program Targów. W okresie trzymiesięcznym po zakończeniu Targów należy przedstawić szczegółowe sprawozdanie z działalności”.

Zezwolenie powyższe nie obejmuje wystaw przemysłowo-rolniczo-handlowych, organizowanych w ramach corocznych terminów Targów Poznańskich. Na urządzenie tego rodzaju wystaw wymagane jest osobne zezwolenie władzy w myśl przepisów obowiązujących.

BLISKI WSCHÓD NA TARGACH POZNAŃSKICH.

Poza bezpośrednim udziałem Bliskiego Wschodu w tegorocznych Targach w Poznaniu (29/IV—6/V), tamtejsze sfery przemysłowo-handlowe organizują specjalne wycieczki na Targi. Przybędą mianowicie wycieczki przemysłowców i kupców z Turcji, Syrii i Palestyny.

Rząd turecki zwrócił się z oficjalnym wezwaniem do sfer przemysłowo-handlowych, aby wzięły udział w Targach Poznańskich, przyrzekając im wszelkiego rodzaju ułatwienia. Należy zauważyć, że w r. ub. na Targach Poznańskich Turcja występowała oficjalnie, mając swój własny pawilon wystawowy, który wzbudzał podczas Targów powszechne zainteresowanie. W r. ub. przybyła również na Targi poważna wycieczka tureckich przemysłowców i kupców, którzy zwiedzili Polskę i podczas swego objazdu nawiązali ścisłą łączność z naszym przemysłem i handlem.

Na czele wycieczek tureckiej, syryjskiej i palestyńskiej staną wybitni przedstawiciele życia gospodarczego Bliskiego Wschodu.

KRAJOWE RYNKI TOWAROWE

NA PODSTAWIE DANYCH MIN. PRZEM. I HANDLU I MIN. ROLNICTWA, DONIESIEN WYDZIAŁÓW PRZEM. WOJEWÓDZTWA, ORGANIZACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH, WŁASNYCH KORESPONDENTÓW, DE-PESZ „PAT” I „AGENCJI WSCHODNIEJ” I T. D.

ZIEMIOPŁODY

RYNEK ZBOŻOWY W MARCU 1928 R. — Miesiąc marzec przyniósł znaczną hausę na wszystkie artykuły zbożowe, zarówno na rynkach krajowych, jak i zagranicznych. Przeciętne notowania na giełdach krajowych i zagranicznych cen czterech głównych zbóż w miesiącu marcu przedstawiały się następująco:

Giełdy krajowe					
	Luty		Marzec		Zwyżka w %-ach
	£	\$	£	\$	
Pszenica	47'48	5'33½	53'50	6'01	12'60
Zyto	38'71	4'35	43'45	4'88	12'18
Owies	34'25	3'85	39'35	4'42	14'81
Jęczmień zwykły .	34'64	3'89	38'14	4'28½	10'15
„ browar.	40'14	4'51	42'36	4'76	5'54
Giełdy zagraniczne					
Pszenica		5'45		5'78	6'06
Zyto		5'01		5'46	5'99
Owies		4'40		4'89	11'14
Jęczmień zwykły .		4'15		4'61	11'08
„ browar.		5'35		5'79	8'23

Podane wyżej notowania zbóż na giełdach krajowych wyrażają tylko tendencję rozwojową — ruch cen. Faktycznie płacone ceny za zboże na rynkach krajowych są wyższe od notowanych. Bowiem Poznańska Giełda Zbożowo-Towarowa już oddawna podaje notowania cen wtycznych, a Giełda Zbożowo-Towarowa w Warszawie od dn. 22 marca r. b. również wskutek interwencji czynników rządowych przestała ogłaszać notowania faktycznych transakcji, dokonanych na giełdzie, a obecnie notuje kursy zboża, wyprowadzone z istotnych transakcji i miarodajnych informacji co do stanu rynku. Kursy notowane są parytet Warszawą.

Na tak znaczną zwyżkę cen zboża wpłynęły niepomysłne warunki atmosferyczne, jakie mieliśmy na obu półkulach ziemskich.

Podług nadchodzących wiadomości z kraju oraz według danych Głównego Urzędu Statystycznego, stan zasiewów w początkach kwietnia przedstawiał się niekorzystnie. Silne mrozy i wiatry, na nieprzykrytych śniegiem oziminach, wyrządziły olbrzymie szkody, przeważnie w województwach zachodnich

i częściowo w centralnych. W województwach zaś wschodnich, gdzie pokrycie śnieżne było większe, dały się zanotować parokrotnie kilkondniowe odwilże, które spowodowały częściowe wyprzanie zboża pod lodową powłoką — nie tylko w miejscach niżej położonych, ale nawet na polach równych, z normalnym spadem. Według informacji Głównego Urzędu Statystycznego, można się spodziewać strat w zasiewach ozimych w wysokości 12—15% w stosunku do całości obsiewu ozimów na obszarze państwa. Późne zasiewy ozimów, szczególnie żyta, zostały przeważnie zaorane; zaorane zostały również pszenice pochodzenia zagranicznego, zbliżone do skweredów. W chwili obecnej trudno jest przesądzać o wynikach strat. Stan pogody w maju będzie miał decydujący wpływ na wzrost zasiewów ozimych.

Nadchodzące wiadomości o stanie zasiewów ozimych spowodowały zwyżkę przeciętnych cen pszenicy na rynkach krajowych za miesiąc marzec o 12'6%, podczas gdy na rynkach zagranicznych ceny wzrosły o 6'06%. Ceny pszenicy krajowej co najmniej o 15% przewyższają ceny pszenicy w Londynie względnie w Liverpoolu. Udzielanie poszczególnym młynom kontyngentu na bezcłowy przywóz pszenicy zagranicznej nie oddziaływało zniżkowo na kształtowanie się cen pszenicy krajowej. Ceny pszenicy krajowej w pierwszej połowie kwietnia przekroczyły £ 63 za 100 kg. f-co st. odbiorcza, co stanowiło £ 7'20 (w tym samym czasie w Londynie wynosiła £ 6'21). Cena powyższa przekracza najwyższe ceny, jakie mieliśmy na pszenicę w ubiegłym roku (£ 62 = \$ 6'95 — notowania Giełdy Warszawskiej w tygodniu od 8 do 15/V 1927 r.) i prawie o \$ 1 jest wyższą od notowań tejże giełdy (£ 55'57 = \$ 6'23) w tygodniu od 1 do 8/IV 1927 r. W tym samym czasie ceny pszenicy na giełdzie w Liverpoolu wynosiły w tygodniu 8—15/V 1927 r. \$ 6'06 i w tygodniu 1—8/IV 1927 r. — \$ 5'79. Zapasy pszenicy krajowej nie są jednak jeszcze całkowicie wyczerpane.

Na zwyżkę cen światowych pszenicy w tym roku wpłynęły niepomysłne warunki atmosferyczne. W bież. roku według stanu zasiewów przysły zbiór pszenicy w Stanach Zjednoczonych szacowany był na 68'8% teoretycznego zbioru, gdy w r. ub. na 84'5%, a w 1926 r. na 84'1% i w 1925 r. na 68'7%. Ostatnia liczba w ubiegłym dziesięcioleciu była najniższą.

Przeciętne ceny żyta krajowego w miesiącu marcu podniosły się o 12'18% w stosunku do cen w lutym, i na rynkach zagranicznych o 8'99%. Pierwotne szacowanie stanu urodzaju żyta w Stanach Zjednoczonych było więcej optymistyczne i wykazywały przysły zbiór na 82'4% normalnego. Ostatni tydzień przyniósł wiadomości mniej pocieszające, bo obniżenie szacunku urodzaju na 79'3%, gdy w tym samym czasie w r. ub. liczba ta wynosiła 86'4%, a w 1926 r. — 80'2%. Nie zważając na to, że przestrzeń zasiewu żyta amerykańskiego w r. b. znacznie się zwiększyła, pod wpływem alarmujących wiadomości o stanie krajowych zasiewów ozimych ustala prawie zupełnie podaż zboża na rynkach krajowych. To też ceny żyta z błyskawiczną szybkością poszły w górę i w dn. 16 kwietnia ceny żyta i pszenicy prawie się wyrównały.

W handlu krajowym w ostatnich czasach przeważa obrót żytem zagranicznym, przeważnie niemieckim i amerykańskim. W tygodniu od 8 do 14 kwietnia r. b. płacone były ceny za 100 kg. Rmk. 25'6 = £ 54'52 cif Poznań i Rmk. 25'4 = £ 54'12 f-co st. kol. Zbąszyń oraz Rmk. 26'3 = £ 56'00 cif Warszawa. Najwyższe notowania żyta na Giełdzie Zbożowej Towarowej w Warszawie w r. ub. wynosiły 53'70, czyli \$ 6'02 w tygodniu 8—15/V 1927 r.

Zaznaczyć należy, że w r. ub. zapasy żyta krajowego były znacznie mniejsze od tegorocznych. Jak już poprzednio kilkakrotnie zaznaczyliśmy, tegorocznych zapasów żyta do nowych zbiorów zupełnie wystarczyłoby, gdyby zapasy te były społecznie rozporządzalne. Posiadane zapasy są obecnie w tak zw. mocnych rękach, t. zn. u osób, które nie potrzebują sprzedawać zboża na potrzeby bieżące. Nieświadomość wyników zbiorów tegorocznych powstrzymuje rolników, którzy jeszcze mają zboże na sprzedaż, od wyzbywania się posiadanych zapasów. Poza istotnym pogorszeniem stanu ozimów w nadzwyczajnej haussie zbóż należy dopatrywać się stanu zdenerwowania i pewnej psychozy. Posiadanie kilku tysięcy wagonów żyta w rękach rządu powstrzymałoby tak gwałtowną i nieusprawiedliwioną zwyżkę cen.

Odczuwa się silnie brak w odpowiednich ilościach państwowej rezerwy zbożowej.

Sądzić należy, że doświadczenie dwóch ostatnich lat dostarczyło już dostatecznie materiałów do potraktowania sprawy rezerwy zbożowej, jako pierwszorzędного czynnika w stabilizacji cen zboża, a faktyczne posiadanie rezerwy zbożowej w wystarczającej ilości dzisiaj już może być uważane za konieczność państwową.

Mimo nieprzyjanych dotychczasowych warunków sądzić należy, że obecnie przeżywamy okres najwyższych cen na zboże i po ustaleniu się sprzyjającej pogody nastąpi uspokojenie umysłów, a z nim i stabilizacja cen zboża.

Ceny jęczmienia krajowego zwykłego o 10'15%, zagranicznego — o 11'08%. Wobec dokonywanego w wielu miejscach odorywania ozimów, zapotrzebowanie na jęczmień siewny było bardzo wielkie. W połowie kwietnia za jęczmień, zdający do siewu, niekwalifikowany płacono £ 52—56 f-co wagon st. załadowania w Poznańskim. Zapasy jęczmienia już są na wyczerpaniu. Browary mają zapotrzebowanie na niewielkie stonkownie ilości i za jęczmień wyborowych gatunków płać wysokie ceny.

Ceny owsa w marcu najwięcej zwyżkowały, bo o 14'81% na rynkach krajowych i o 11'14% na rynkach zagranicznych. Najwięcej do zwyżki cen przyczyniło się wielkie zapotrzebowanie zboża na siew. Udzielenie milionowych kredytów przez Państwowy Bank Rolny na zboża siewne, głównie na owies, i realizowanie tych kredytów od połowy marca do połowy kwietnia, t. zn. w okresie siewu, przyczyniło się wybitnie do zwyżki cen. W połowie kwietnia ceny jednolitego owsa, zdającego do siewu wahały się od £ 48 do £ 50 za 100 kg. f-co stacja załadowania w Poznańskim, co z przewozem do miejsca przeznaczenia i innymi kosztami stanowiło £ 52—55 za 100 kg. f-co stacja odbiorcza.

Udzielenie zezwolenia młynom na bezcłowy wywóz otrąb z granic w wysokości niewykorzystanych zaświadczeń wywozowych, było również czynnikiem, wpływającym na zwyżkę cen pasz treściwych, a tem samem i na ceny owsa. W połowie kwietnia ceny otrąb w partjach wagonowych dochodziły do £ 36 za 100 kg. f-co stacja załadowania na stacjach kresowych i w b. Kongresówce, co dla Poznańskiego stanowiło £ 38—39 za 100 kg. f-co st. odbiorcza. W związku z przedłużeniem okresu zimowego żywienia inwentarza ceny na pasze treściwe, głównie otręby, mają tendencję wybitnie zwyżkową zarówno, ak wszystkie artykuły zbożowe.

St. Zaniewski

RUCH CEN ZBÓŻ

w okresie od 30 marca do 15 kwietnia 1928 r.
(za kwintal)

Różnica w % -ach cen z 6—15/IV w stos. do cen z 30/III—5/IV					
	£	\$	£	\$	
Pszenica:					
Warszawa	59'83	6'72	60'80	6'83	+ 1'62
Poznań	55'50	6'23	55'50	6'23	—
Lwów	55'66	6'25	obrotów nie było		—
Średnia giełd krajowych	57'00	6'40	—	—	—
Żyto:					
Warszawa	48'00	5'39	50'00	5'61	+ 4'16
Poznań	46'75	5'25	49'00	5'50	+ 4'81
Lwów	46'00	5'16	obrotów nie było		—
Średnia giełd krajowych	46'92	5'26	—	—	—
Owies:					
Warszawa	45'11	5'06	50'00	5'61	+ 10'84
Poznań	40'00	4'49	41'50	4'66	+ 3'75
Lwów	39'25	4'41	—	—	—
Średnia giełd krajowych	41'45	4'65	—	—	—
Jęczmień zwykły:					
Warszawa	46'00	5'16	—	—	—
Poznań	37'50	4'20	39'50	4'43	+ 5'33
Lwów	42'75	4'80	—	—	—
Średnia giełd krajowych	42'08	4'72	—	—	—
Jęczmień browarowy:					
Warszawa	46'73	5'25	49'00	5'50	+ 4'85
Poznań	42'25	4'74	44'00	4'94	+ 4'14
Lwów	45'25	5'08	—	—	—
Średnia giełd krajowych	44'74	5'02	—	—	—